24.10.2022

Hoorzitting Klimaatcommissie Vlaams parlement

Rol, mogelijkheden en beperkingen van lokale besturen ivm klimaatbeleid

Evaluatie ondersteuning lokaal klimaatbeleid door Vlaamse overheid

vvsg



agenda

1. **VVSG – VVSG Netwerk Klimaat**
2. Rol lokale besturen
3. Burge(r)meestersconvenant en Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)
4. LEKP adaptatiewerven
5. LEKP verrijk je wijk
   - Renovatie
   - Warmte
   - Hernieuwbare energie (HE)
6. LEKP Mobiliteit
7. Samenvatting knelpunten

vvsg netwerk klimaat

VVSG

Cedric Depuydt
= belangenbehartiging
= netwerking

VVSG Netwerk Klimaat

Maarten Tavernier & team
= ondersteuning lokale besturen voor ambitieus klimaatbeleid
= 1 mlj euro uit Energiefonds

= 5 + 1 collega’s



vvsg netwerk klimaat

- Maarten Tavernier
  coördinator



- Cedric Depuydt
  VVSG stafmedewerker
  energie & klimaat



- Elke De Taeye
  projectmedewerker
  communicatie, data &
  tools



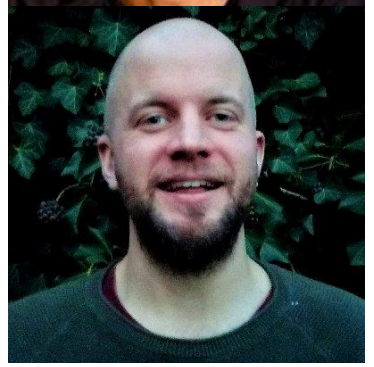
- Leen Van Der Meeren
  projectmedewerker
  financiering & projecten



- Kris Moonen
  Regisseur Patrimonium
  & renovatie



- Gawein Vandaele
  regisseur Warmte &
  ruimte

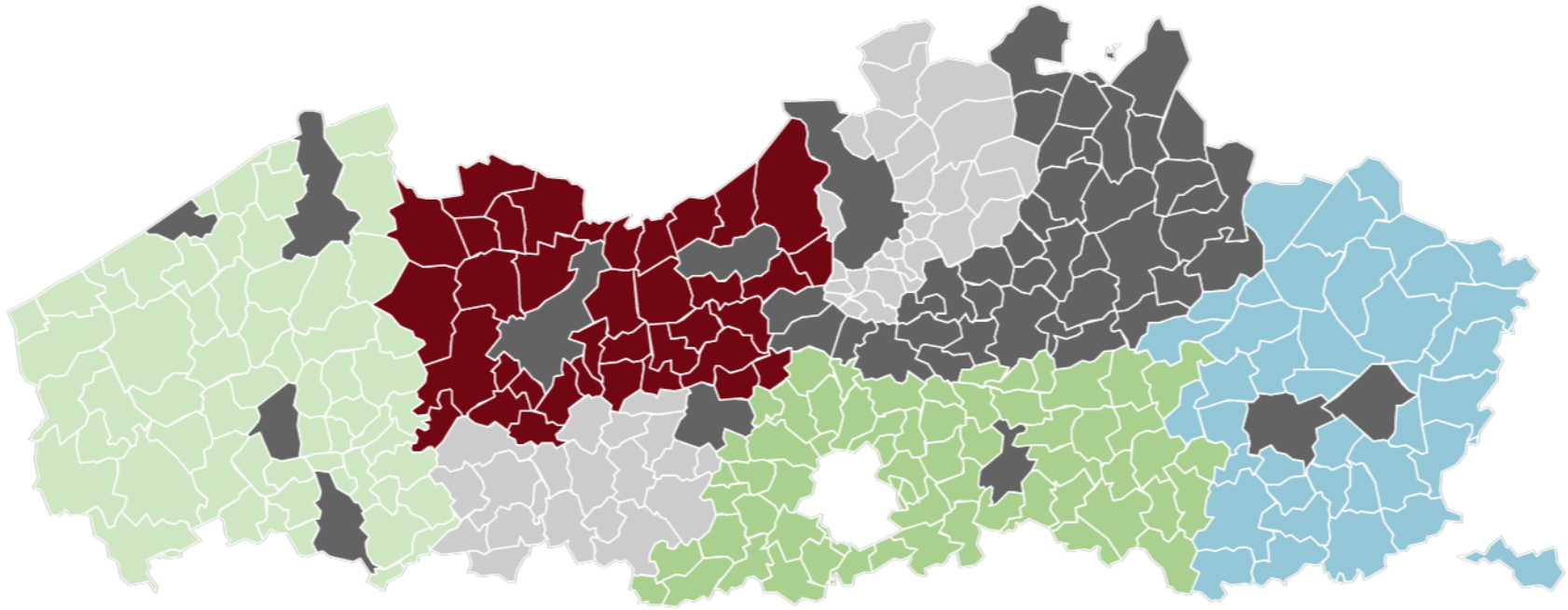


vvsg netwerk klimaat

Regionale contactpersonen

Maarten Tavernier Cedric Depuydt Gawein Van Daele Leen Van Der Meeren Kris Moonen Elke de Taeye

Contactpersoon

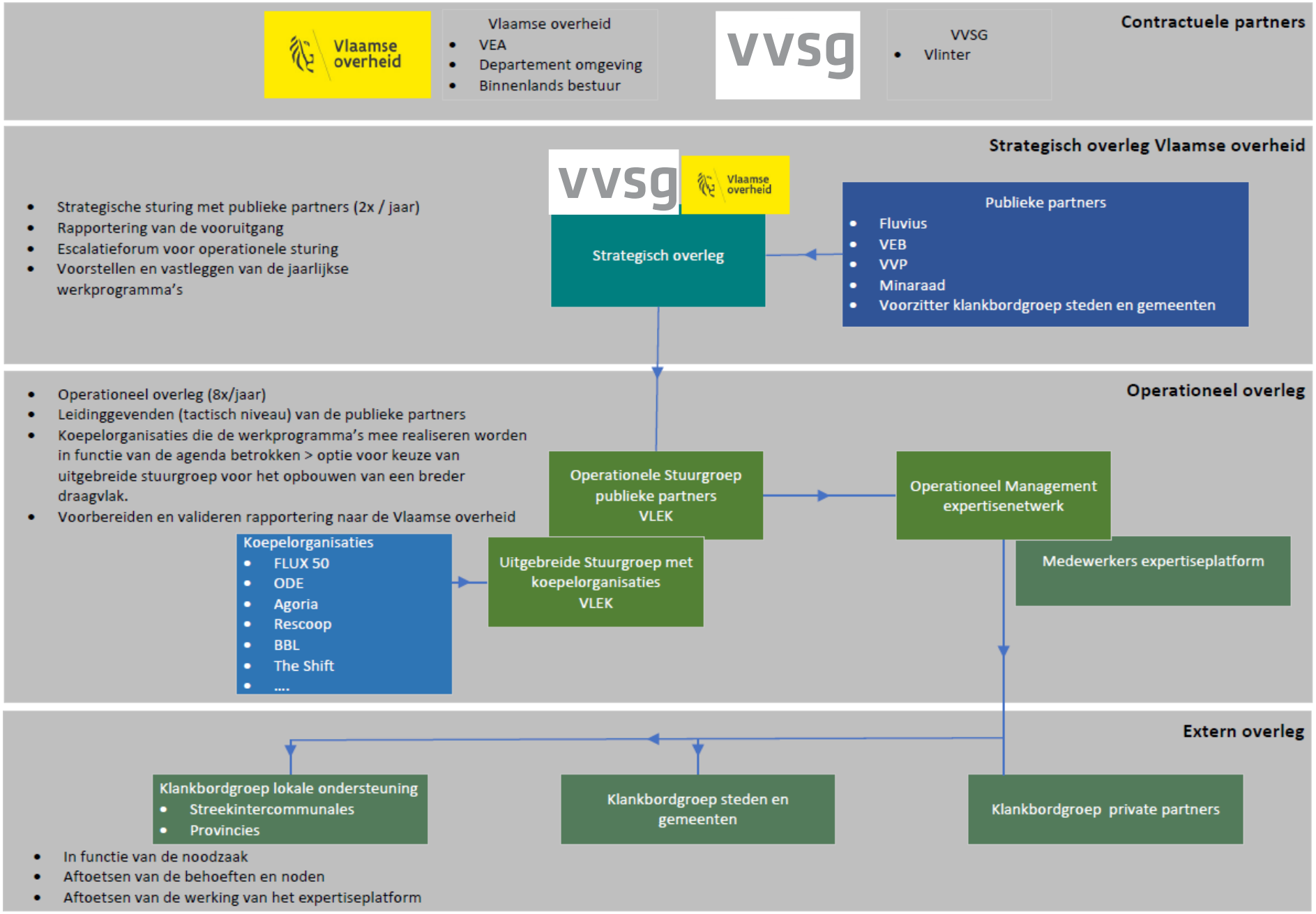


Leaflet

Gemaakt met LocalFocus

vvsg

vvsg netwerk klimaat



agenda

1. VVSG – VVSG Netwerk Klimaat
2. **Rol lokale besturen**
3. Burge(r)meestersconvenant en Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)
4. LEKP adaptatiewerven
5. LEKP verrijk je wijk
   - Renovatie
   - Warmte
   - Hernieuwbare energie (HE)
6. LEKP Mobiliteit
7. Samenvatting knelpunten

Het Nieuwsblad

Gent wil 60 bedrijven helpen aan zonnepanelen op hun dak

pelt

Energiek Pelt pakt energiearmoede aan

vrt nws

Doordacht Energieplan Kortrijk moet 5,1 miljoen euro opleveren tegen 2025

HLN

Solva verlengt autodeelsysteem wegens succes: “7.900 ritten en 484.000 elektrische kilometers”

Het Nieuwsblad

Ruisbroek Renoveert bezorgt acht gezinnen energiezuinig huis: “Het is een sneeuwbaleffect”

KW.be
KRANT VAN WEST-VLAANDEREN

Warmtenet Oostende is uitgebreid met vijf kilometer richting binnenstad

vvsg

Rol toegedicht aan lokale besturen

- Gemeente = overheidsniveau dichtst bij de burger
- Gemeente = onmisbare partner om projecten op het terrein te realiseren



rol lokale besturen

Terecht, MAAR

- Wettelijke/financiële context wordt sterk mee bepaald door centraal beleid
  voorbeeld: warmtenet

- Bereik: gemeentelijke campagnes zijn beperkt in slagkracht (variërend naargelang grootte gemeente/stad)
  voorbeeld: groepsaankoop PV



rol lokale besturen

Conclusie & boodschap

Efficiëntste manier voor resultaat =

Goed samenspel tussen centrale en lokale overheden

& efficiëntie is nodig: tijdshorizon 2030-50



rol netwerk klimaat

Aanpak

- Door bundelen, aanbieden, inspireren, uitwisselen,… vermijden dat elke gemeente voor zich het warm water moet uitvinden

- Complementair aan andere actoren



agenda

1. VVSG – VVSG Netwerk Klimaat
2. Rol lokale besturen
3. **Burge(r)meestersconvenant en Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)**
4. LEKP adaptatiewerven
5. LEKP verrijk je wijk
   - Renovatie
   - Warmte
   - Hernieuwbare energie (HE)
6. LEKP Mobiliteit
7. Samenvatting knelpunten

burgemeestersconvenant

Binnen gemeente als organisatie
- Patrimonium
- OV

Gemeente als gemeenschap
- EE
- HE
- Warmte
- Mobiliteit
- Adaptatie



LEKP

LEKP1.0 Krachtlijnen

- Globale doelstellingen
- Versterking klimaatcapaciteit
- Gemeenten als volwassenen
- Gemeenten als lokale entrepreneur van burgers en stakeholders





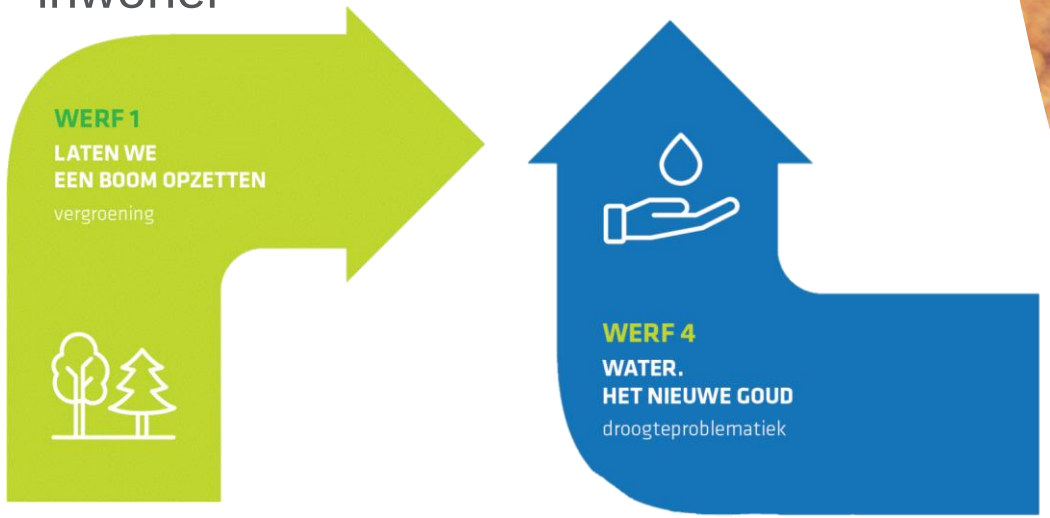
agenda

1. VVSG – VVSG Netwerk Klimaat
2. Rol lokale besturen
3. Burge(r)meestersconvenant en Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)
4. **LEKP adaptatiewerven**
5. LEKP verrijk je wijk
   - Renovatie
   - Warmte
   - Hernieuwbare energie (HE)
6. LEKP Mobiliteit
7. Samenvatting knelpunten

LEKP | adaptatiewerven

- 1 boom / inwoner
- 0,5m haag/gevelbeplanting / inwoner
- 1 natuurgroenperk / 1.000 inwoners

- 1m² ontharding / inwoner
- 1m³ hemelwateropvang of infiltratie / inwoner





agenda

1. VVSG – VVSG Netwerk Klimaat
2. Rol lokale besturen
3. Burge(r)meestersconvenant en Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)
4. LEKP adaptatiewerven
5. **LEKP verrijk je wijk**
   - **Renovatie**
   - Warmte
   - Hernieuwbare energie (HE)
6. LEKP Mobiliteit
7. Samenvatting knelpunten

LEKP | renovatie

- 50 collectief georganiseerde renovaties per 1.000 woningen

- Fossielvrij tegen 2050
- 95% woningen te renoveren
- Renovatiegraad 0,7%

- “Warmteplanning”
- “Financiering”





LEKP | renovatie

Renovatiebeleid is thema bij uitstek waar lokaal bestuur een belangrijke rol kan spelen.



Aspect ontzorging

- Belangrijke rol voor energiehuizen/renovatiebegeleiding
  => structurele financiering noodzakelijk
  (= voldoende groot, voldoende lange termijn)
  knelpunt: technische profielen op arbeidsmarkt

- Uitdaging te groot voor publieke sector alleen
  => commercieel model?
  O.a. mogelijk maken van betaling begeleiding via premie (ipv directe terugbetaling deel lening)

Aspect wetgeving

- Vlaanderen alle woningen/gebouwen energielabel A tegen 2050
  = renovatiedoelstelling, nog geen renovatiestrategie
  Huidige wettelijke instrumenten volstaan nog niet om doelstelling te bereiken
  Als de Vlaamse wetgeving dat niet realiseert, kan ook het lokale niveau dat niet realiseren

- Logische taakverdeling:
  - Vlaanderen: sluitend wettelijk kader
  - gemeente: (kwetsbare) bewoners ondersteunen in realisatie wettelijke verplichtingen

Aspect wetgeving/efficiëntie

- Te vermijden stappen overslaan
  voorbeelden:
  - Verbod op aansluiting aardgasnet voor nieuwbouw verder vervroegen voor projectontwikkelaars
  - Stopzetten forfaitaire aansluitkost voor aardgas niet beperken tot nieuwbouwwoningen

  ⇔ focus op fossielvrij in LEKP 2.0

vvsg

Aspect financiering

- Financiële instrumenten vooral gericht op leningen
  => enkel oplossing voor doelgroepen met voldoende leningscapaciteit

- Nood aan instrumenten om privaat kapitaal te mobiliseren
  voorbeeld: sloopfonds
  voorbeeld: noodkoopfonds XXL

vvsg

Andere uitdagingen

Niet op lokaal vlak op te lossen:

- Capaciteit bouwsector
- Beschikbaarheid materialen/grondstoffen

agenda

1. VVSG – VVSG Netwerk Klimaat
2. Rol lokale besturen
3. Burge(r)meestersconvenant en Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)
4. LEKP adaptatiewerven
5. **LEKP verrijk je wijk**
   - Renovatie
   - **Warmte**
   - Hernieuwbare energie (HE)
6. LEKP Mobiliteit
7. Samenvatting knelpunten

LEKP | warmte

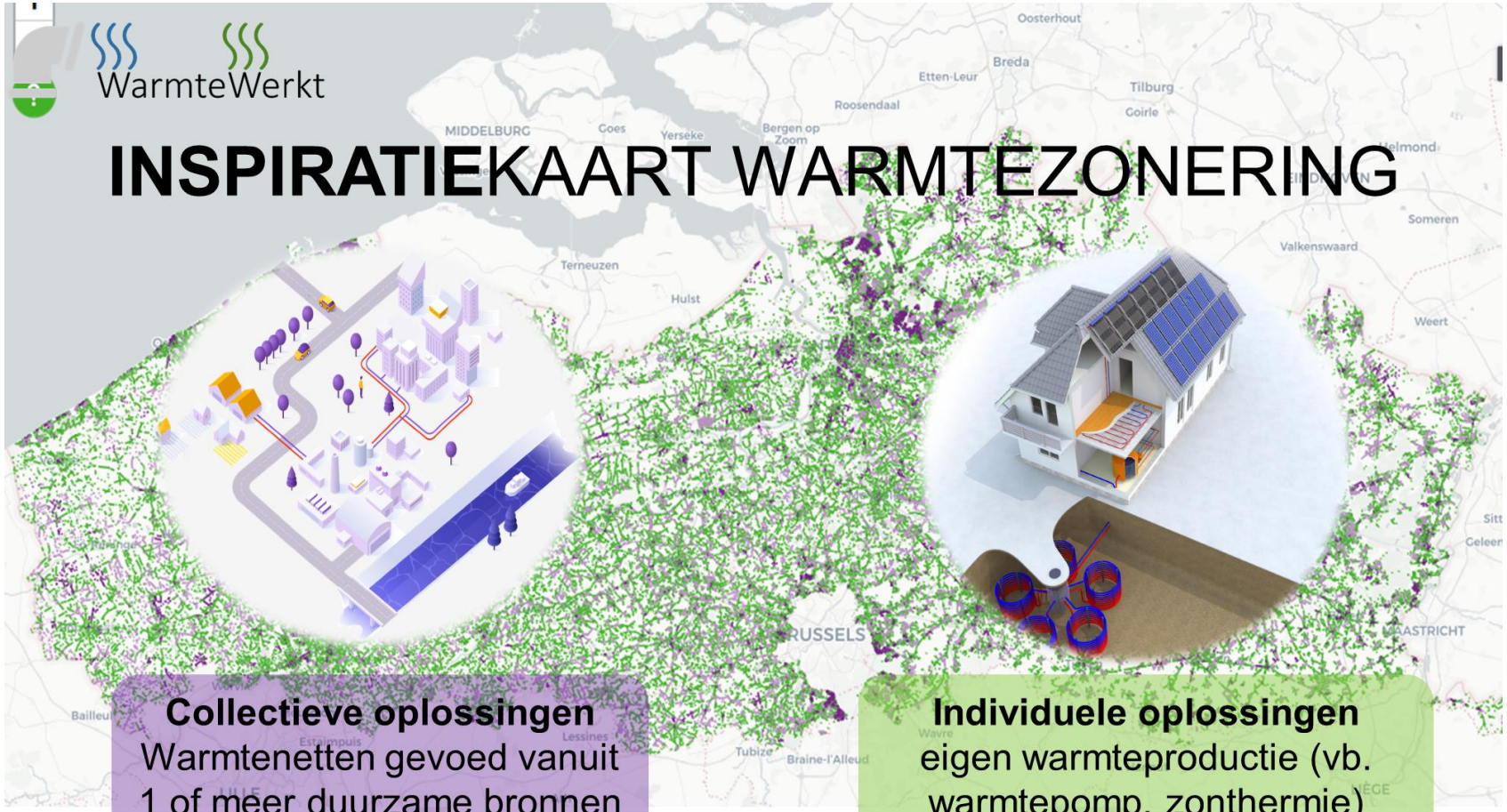
Warmteplannen

Warmtezonering
- Collectief
- Individueel

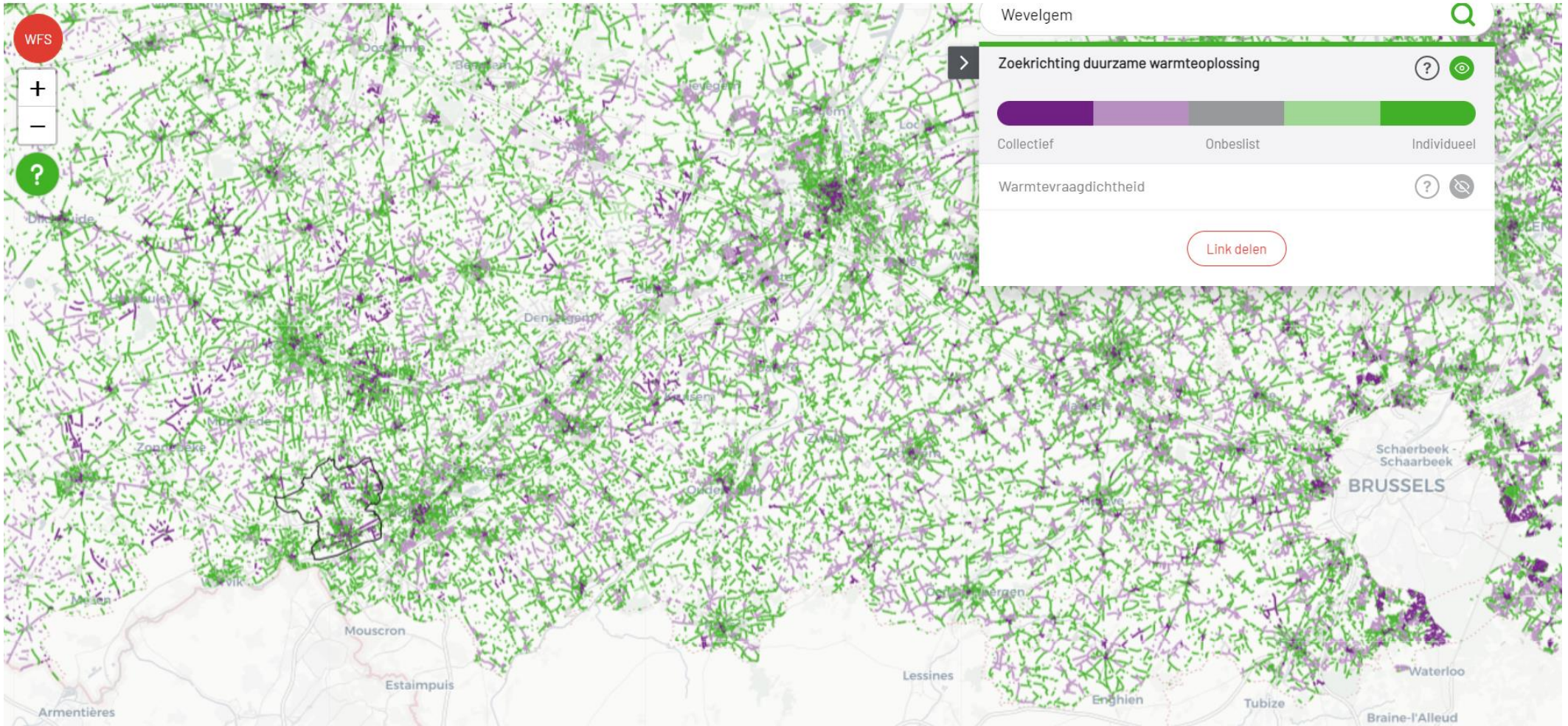


2021: opmaak inspiratiekaart warmtezonering

Opdrachtnemers: consortium WarmteWerkt: Vito, Agifly + 4 studiebureaus



2021: opmaak inspiratiekaart warmtezonering



2022: inspiratiedag Warmte en vervolgtraject

Inspiratiedag Warmte

- Lanceren inspiratiekaart
- Lanceren warmtegids (met VEKA)





Begeleiding van 5 gemeenten met (beperkte) cofinanciering: oproep op Inspiratiedag => modelbestek

gedifferentieerd warmtebeleid

Ingang na vaststelling lokaal warmteplan

Vlaams Kader

Opmaak lokaal warmte (zonerings) plan door G

- Koppeling renovatiebeleid
- Subsidie renovatie
- Call groene warmte
- Ruimtelijke instrumenten

Individueel

- = Geen warmtenet
- Individuele aanpak impuls eigenaar
- Kantelpunt:
  - Aanvraag vergunning renovatie
  - Vervreemden woning (verkopen / erven)

  → Renovatieverplichting (5 jaar)
- Ondersteuning
  - Warmtepompen

koppeling renovatiebeleid

Collectief

- = Warmtenet
- Collectieve aanpak impuls gemeentebestuur
- Kantelpunt:
  - Aansluitbaarheid woning op warmtenet
- Ondersteuning
  - Aansluiting
  - Groene warmte fonds voor G

koppeling renovatiebeleid

2050

Alle woningen /gebouwen energie + label

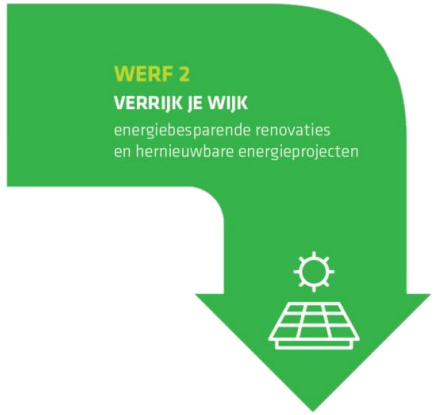
Geen fossiele uitstoot.

vvsg

agenda

1. VVSG – VVSG Netwerk Klimaat
2. Rol lokale besturen
3. Burge(r)meestersconvenant en Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)
4. LEKP adaptatiewerven
5. **LEKP verrijk je wijk**
   - Renovatie
   - Warmte
   - **Hernieuwbare energie (HE)**
6. LEKP Mobiliteit
7. Samenvatting knelpunten

hernieuwbare energie



- 1 Coöperatief/participatief HE project per 500 inwoners, totaal 216MW

- Huidige energietarieven gebaseerd op fossiel
- Klimaatdoelstellingen + Economische onafhankelijkheid



hernieuwbare energie

Energiedelen/energiegemeenschappen: benutten als instrument voor maximaal potienteel HE benutten.
o.a.: gedifferentieerde tarieven

cfr. bvb. toepassing in Brussel:

- Binnen een gebouw
- Aan zelfde cabine
- Aan zelfde ‘Elia’-post



hernieuwbare energie

Wind

Radarproblematiek

Methodiek projectontwikkeling

- Opstalrechten
- Participatie en betrokkenheid
- Opbrengst maximaliseren
- Hinder minimaliseren
- Lokale baten

Win-win concepten: onderdeel van (ontwerp-) werkprogramma Netwerk Klimaat 2023



agenda

1. VVSG – VVSG Netwerk Klimaat
2. Rol lokale besturen
3. Burge(r)meestersconvenant en Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)
4. LEKP adaptatiewerven
5. LEKP verrijk je wijk
   - Renovatie
   - Warmte
   - Hernieuwbare energie (HE)
6. **LEKP Mobiliteit**
7. Samenvatting knelpunten

mobiliteit

1 toegangspunt voor deelsysteem per 1.000 inwoners

(1 toegangspunt = 2 deelwagens)

Per 100 inwoners 1 oplaadpunt

1m fietspad / inwoner





mobiliteit

Voorbeeld:
4 miljoen auto’s

Vervangen door:
- 4 miljoen

Of
- 1,5 miljoen,
  - Waarvan 750.000 gedeeld

Vraag: Erkenningskader voor autodelers



agenda

1. VVSG – VVSG Netwerk Klimaat
2. Rol lokale besturen
3. Burge(r)meestersconvenant en Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)
4. LEKP adaptatiewerven
5. LEKP verrijk je wijk
   - Renovatie
   - Warmte
   - Hernieuwbare energie (HE)
6. LEKP Mobiliteit
7. **Belangrijkste knelpunten**

klimaatbeleid

Knelpunten wegwerken

- Capaciteit energie en klimaat op lokaal niveau verder versterken.
- Weg van de calls
- Businesscases en taks-shift
- Energiedelen
- Financieringsinstrument voor renovatie



klimaatbeleid

Business cases

- De noodzaak voor een taksshift tussen de energievectoren (elektriciteitsfactuur verlichten door kosten door te schuiven naar fossiele energiedragers) wordt door de Vlaamse Regering principieel erkend
- Het blijft desalniettemin de expliciete ambitie van minister Zuhal Demir, en de voltallige Vlaamse Regering, om de inspanningen continu verder te zetten zodat er zoveel mogelijk bijkomende kosten uit de elektriciteitsfactuur worden gehaald.
- Oproep VVSG: ODV’s uit energiefactuur halen



klimaatbeleid

Knelpunten wegwerken

- Capaciteit energie en klimaat op lokaal niveau verder versterken.
- Weg van de calls
- Businesscases en taks-shift
- Energiedelen
- Financieringsinstrument voor renovatie



Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

Vragen?

VVSG vzw • Bischoffsheimlaan 1-8 • 1000 Brussel • T +32 2 211 55 00
info@vvsg.be • www.vvsg.be